

Глава 1: История и философия на религиите

Въведение

1. Какво е онтология?
2. Религия и концепция за Бог
3. Християнство
4. Юдеизъм
5. Ислям
6. Безбожие
7. Хуманизъм

Въведение

Тази глава предоставя на учителите по хуманитарни предмети (например история, философия, литература, история на изкуствата, география и т.н.) с лесни за ползване електронни материали, които за получаване на основната информация, свързана с историята трите монотеистични религии (юдеизъм, християнство и ислям) и главните различни християнски изповедания (Римокатолицизъм, източен католицизъм и източно православие, англиканизъм и протестантство). Различните религии и изповедания са представени посредством използването на фактологически и сравнителен подход.

1 Какво е онтология?

Онтологията (от гръцкото $\delta\eta$ - $\delta\eta\tau\omicron\varsigma$ – *Being* (съществуване) и *Logia*, от *logos* - *Thought/Speech* (мисъл/говор)) е част от философията, която изучава концепцията и структурата на съществуването, без други спецификации.

Гръцката философия, в лицето на Парменид, обсъжда съществуването (VI-V век преди Христа), отричайки всяка идея за възникване или мултиплициране. Платон е първият, който отличава съществуването в пълния му и абсолютен смисъл от съществуването в различна степен, интензитет, стойност, перфектност. Като автор на т.нар. "Parmenides parricide", той счита съществуването за неизменно и в същото време многообразно / случило се, защото той го смята не само за чисто, но и за "нещо".

Въпросът за съществуването е формулиран от Аристотел (384-383/322 преди Христа): според него видовете се различават и главната грешка на Парменид се състои в това, че той твърди, че съществуването просто е, докато всъщност то се проявява по много различни начини. През първи век преди Христа ахроматичните писания на Аристотел са препоръчвани (като бележки към неговите уроци), и свитъците му са поставени след книгите по физика, в гръцката „мета-физика“. По този начин метафизиката се занимава с въпроси излизащи извън темите, свързани с природата: съществуване, първи принцип, причина, душа, Бог, живот след смъртта.

През втори век преди Христа, Цар Птолемей II възложил на 70 еврейски интелектуалци, които емигрирали в Александрия в Египет да преведат Библията от еврейски на гръцки, като по този начин предизвикал взаимодействие между юдейската традиция и гръцката култура. Бог – в превода на гръцки – казва: "Аз съм това, което съм". Референцията към глагола *съм* в гръцката култура е изпълнено с философско значение и изразяването на същността на Бог се разбира като съществуване.

С възникването и разпространението на големите монотеистични религии (виж следващия параграф) и благодарение на християнската средновековна философия, проучването на Съществуването, от търсенето на първи принцип отвъд материалната и конкретна реалност, става „наука за съществуването на божественото“, бидейки по този начин в близка връзка с теологията.

Въпросът за съществуването съответно означава вярване, че реалността не се ограничава до това, което можем да усетим чрез нашите сетива, и обсъжда реалност отвъд видимото, в рамките както на светските, така и на религиозните хоризонти.

Онлайн ресурси

Определение за онтология

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/ontology>

Значението на термина онтология в Оксфордския речник

Концепция за онтология

<https://www.ontology.co/idx02.htm>

Екскурс на различните значения на онтология от дефинициите, дадени от различни философи през различните периоди

Парменид и въпроса за съществуването в Гърция

<https://www.ontology.co/parmenides.htm>

Страница, анализираща първата част на поемата на Парменид „Пътят на истината“ (the Way of Truth), с подбор на критични оценки от страна на най-важните коментатори и критици

Какво е съществуването според Парменид

<http://www.parmenides-of-elea.net>

Страница на Абино Нолети, която обяснява философската енигма

Природата на формите: предсказване по Платон

<https://plato.stanford.edu/entries/plato-metaphysics/#3>

Проблемът за онтологията в метафизиката и епистемологията в средния период на Платон (Станфордска енциклопедия по философия)

Платон: Републиката, Алегорията на пещерата

<http://www.iep.utm.edu/republic/#SH1g>

Синопис на Републиката, книга X, в която Платон говори за Алегорията на пещерата (Интернет енциклопедия по философия)

Аристотел, Метафизика

<http://www.iep.utm.edu/aris-met/>

Резюме и обяснение на метафизиката на Аристотел (Интернет енциклопедия по философия)

Аристотел, Ролята на субстанцията

<https://plato.stanford.edu/entries/aristotle-metaphysics/#RoleSubsStudBeinQuaBein>

Обяснение на ролята на субстанцията в проучването „биващото, като биващо“ (Being Qua Being) от Метафизиката на Аристотел (Станфордска енциклопедия по философия).

Аристотел, Метафизика

<http://classics.mit.edu/Aristotle/metaphysics.html>

Английска версия на: Метафизика от Аристотел (написана през 350 преди Христа) преведена от W. D. Ross

Аристотел и науката за биващото, като биващо (Being qua Being).

<https://www.ontology.co/being-qua-being.htm>

Антични и съвременни интерпретации относно науката за биващото, като биващо (Being qua Being) на Аристотел

Средновековна философия

<https://plato.stanford.edu/entries/medieval-philosophy/#Topics>

Някои основни теми от Средновековната философия Copyright © 2016 от Пол Винсент Спейд (Paul Vincent Spade) (Станфордска енциклопедия по философия)

Практическа дейност

Да бъдеш или да не бъдеш? (To be, or not to be?)

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/4/PA4.1.pdf>

Дейността се опитва да обясни на учениците трудната концепция за онтологията по начин, който може да е по-лесен за тях.

2. Религия и концепция за Бог

Религията е система от гледни точки и навици, базирани на набор от вярвания със свръхестествен характер, характеризираща се със система от етични правила и обичаи, норми, институции и ритуали и определяща връзката на човешкото същество с това, което се намира извън материалната реалност и със свещеното.

Най-важното разделение в науката и в историята на религиите е това между политеизъм и монотеизъм.

Според първия съществуват множество божества, почти винаги антропоморфни, които отразяват нуждата на хората от космически ред. Всяко божество е приемник на даден култ и митологичен субект. От историческа гледна точка, цивилизациите от района на Месопотамия, Египет, Древна Гърция, Келтите и Германските племена, древните римляни и народите на Америка преди Колумб са били политеистични.

Терминът монотеизъм вместо това се отнася до религии, според които има само едно божество, потвърждаващи неговата уникалност и с изключване на възможността да съществува какъвто и да бил друг Бог. Трите най-важни монотеистични религии, които имат повече от три милиарда вярващи са юдеизъм, християнство и ислям. Те също така са „откровения“, защото се базират на откриване на истината от самия Бог.

Наскоро във Франция бе създадено определението „Авраамови религии“, защото Авраам / Ибрахим е припознат като онзи, който разрушил идолите в бащиния му дом и въздигнал идеята за единствения Бог. (сред Авраамовите религии има и други религиозни групи, като Бахайска вяра, самаританизъм, друзи).

В допълнение към Абрахам, трите основни вярвания имат и общи събития, исторически съществували пророци, някои сакрални текстове, поведенческа етика, която се основава на факта, че Спасението – вечен живот след смъртта – се получава при спазване на заповеди открити ни от всемогъщия Бог чрез записките и посредничеството на пророците.

Религиите произтичащи от индийската и китайската традиция (включително индуизъм, будизъм, таоизъм, конфуцианство) са хилядолетни религиозно-философски традиции, свързани с преплитането на много култури. Понякога определяни като „природни“, дхармически, защото не са откровения, те обикновено са пантеистични (от Pan = всички и Theos = Бог), така че божествеността е безкрайна, непостоянна, имминантна и трансцедентна реалност, която може да бъде открита във всичко, първи принцип и абсолютен край на вселената.

Сред религиите, които проповядват дуалистичното съществуване на реални и антагонистични фигури, добро и зло, може да включим зороастризмът (най-старата от религиите, основана от Заратустра), мандеизъм и манихеизъм. Зороастризмът и мандеизмът са древни религии от централна Азия, които предшестват ислямизацията на Голям Иран: заедно с язиди, алевизъм и ярсенизм.

Онлайн ресурси

Голяма карта на религиите

<http://www.religionfacts.com/big-religion-chart>

Работа със сравнителни карти на всички религии

Carol Kuruvilla, 16 детски книги за „Духовни, но не религиозни семейства

http://www.huffingtonpost.com/entry/spiritual-childrens-books_us_56fd71d6e4b0daf53aef24b2

Работа с книги, отнасящи се до духовността изобщо

Dan Dennet, Нека преподаваме всички религии в училище

https://www.ted.com/talks/dan_dennet_s_response_to_rick_warren

Видео относно причините защо религиите трябва да бъдат преподавани в училище

Инструменти по религия и етика

<http://www.bbc.co.uk/religion/tools/civilisations/index.shtml>

От частта „Религия и етика“ на сайта на BBC, интерактивно, анимирано представяне на разпространението на световните религии

BBC страница за религия

<http://www.bbc.co.uk/religion/religions/>

BBC сайт на тема религия, където могат да бъдат открити описания на религии и вярвания

BBC страница за религия и етика

<http://www.bbc.co.uk/religion>

Серия статии и нови колекции от BBC с етично и религиозно съдържание, със специални секции на тема фестивали и прославяне, големи въпроси, история на идеите.

Международен съвет за междурелигиозно сътрудничество

<http://www.icirc.org/>

Международен съвет за междурелигиозно сътрудничество. ICIRC разполага с мрежа от информирани и свързани религиозни лидери, работещи за мир и религиозна толерантност.

Практическа дейност

Интерактивна игра за световните религии

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.2.pdf>

Тази дейност представя въведение в различните религии по света, тяхното географско разпределение и ключовите концепции, които впоследствие се задълбочават посредством кратко видео и интерактивна игра, която е налична на уеб-сайта.

3 Юдеизъм

Юдеизмът е монотеистична религия, която произхожда от завет между Бог, описан в свещените текстове от името на Йехова, и еврейския народ. В началото на този съюз стои патриарх Авраам, от който са вдъхновени и другите две големи монотеистични религии, християнство и ислям, зародили се в средиземноморския регион. Авраам е поставен в библейската традиция в началото на второто хилядолетие преди Христа. Въпреки че няма историческо доказателство за съществуването на тази личност, юдеизмът е една от най-старите монотеистични религии. Основните ѝ текстове се съдържат в двадесет и четири книги танах, най-съществени от които са първите пет, наречени Тора; макар че и устната традиция е изключително важна и е представена чрез текстовете в Мишна и Талмуда.

Историята на юдеизма е тясно свързана с делата на евреите. Една от най-важните фигури – Моисей, който бил считан за най-великия пророк – е бил също и предводител и законотворец, който повел евреите към обетованата земя, обещана на Авраам и неговите наследници.

През вековете юдеизмът преминал през различни организационни модели, от царуването на Соломон (първата половина на 10 век преди Христа) до 70 преди Христа. Центърът на религиозния живот е представен в храма на Йерусалим. След неговото разрушаване, в еврейската религия повече няма истинско свещеничество, а общественото поклонение повече не изисквало жертвоприношения, а само дейности, свързани с изучаване и молитви.

За да живеят според повелите на Тора, от евреите се изисква да съблюдават определени правила, сред които: обрязване, съблюдаване на Шабат и на определени хранителни забрани. Религиозните евреи се молят по три пъти на ден, а през съботните и празничните дни – по четири пъти. Фестивалите са специални дни, които отбелязват и празнуват моменти от еврейската история, както и някои аспекти на отношенията между Бог и света.

Онлайн ресурси

Юдеизъм

<https://www.britannica.com/topic/Judaism>

За една по-обща презентация, с повече препратки и връзки.

Юдейски календар

www.chabad.org/calendar/view/month.../jewish/Calendar.htm

Представяне на юдейски календар с препратки и примери.

Юдейски календар

<https://www.hebcal.com/hebcal/?c=off&d=on&maj=on&min=on&mod=on&month=x&nx=on&o=on&v=1&vis=on&year=2017&yt=G>

Пример и практическа информация, полезни за дейности с учениците.

Еврейски празници и традиции

<http://www.bbc.co.uk/religion/0/19150793>

Добра презентация с препратки.

Практическа дейност

Еврейски фестивали и традиции

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.3.pdf>

Чрез използването на предложените в края на този формуляр връзки учениците ще имат възможност да идентифицират празник от еврейския календар, който може да бъде свързан с традиция от тяхната собствена култура.

4 Християнство

Християнството е религия, която се зародила в средния изток, заедно с юдеизма, през първи век. То припознава Исус като Месията обещан и прокламиран от пророците, син на Бог, и съответно самият той – Бог, но за разлика от юдеизма, той има универсална природа, защото проповедите на Исус са насочени към всички народи, а не само към евреите.

Християнството се счита за Авраамова религия, заедно с юдеизма и исляма, защото то припознава Авраам за споделен баща на вярата. Понастоящем това е най-широко разпространената религия с повече от 2.5 милиарда вярващи по света.

Християните получили техните свети писания от юдеизма, наречени по-късно *Стар тестамент*, и някои фундаментални доктрини като например монотеизъм, вярата в Месията, свещеничеството и някои форми на почитане, но от първи век нататък те започват да добавят нови сакрални текстове (*Нов тестамент*), свързани с проповедите на Исус и дейността на Апостолите, и най-вече за изключването на някои фундаментални юдейски заповеди.

Християнството много бързо започва да се радва на голямо развитие и в края на първи век е организирана около пет седалища, а именно Рим, Константинопол, Александрия, Антиох и Йерусалим. Преследването на християните приключва едва през 4ти век, а християнството дори става официалната религия на Римската империя.

Християнството има йерархическа организация от помазани свещенослужители и богослужение, което се случва в сгради, които са специално построени за целта. През годините то става свидетел на много вътрешни разделения и днес може да се заяви, че основните направления в християнството са католицизъм, ортодоксално християнство (движение, което датира от 1054г.) и протестанство (от 1517г.), които запазват своята връзка с проповедите на Исус и със светите текстове от ранните векове, но всяка едно от тях обявява себе си за истинския пазител на християнското послание. В последните няколко десетилетия, Вселенското движение работи за обединение на всички християни.

Онлайн ресурси

Обща информация за християнството

<https://en.wikipedia.org/wiki/Christianity>

Базова презентация. Вижте още <https://www.britannica.com/topic/Christianity>

Статия

http://www.bbc.co.uk/religion/religions/christianity/symbols/cross_1.shtml

За значението на кръста

Геометрични променливи

https://en.wikipedia.org/wiki/Christian_cross_variants

Кратко представяне от геометрична гледна точка

Изображения на кръстовете

https://www.google.it/search?biw=1366&bih=612&tbm=isch&sa=1&ei=jggkWueXNLIUfinq7gO&q=Croce&q=Croce&gs_l=psy-

[ab.12..0i67k1I4j0j0i67k1I3j0j0i67k1.3729.5011.0.7383.17.8.0.0.0.115.713.6j2.8.0....0...1c.1.64.psy-ab..13.1.114....0.TC_4wu4Er6I](ab.12..0i67k1I4j0j0i67k1I3j0j0i67k1.3729.5011.0.7383.17.8.0.0.0.115.713.6j2.8.0....0...1c.1.64.psy-ab..13.1.114....0.TC_4wu4Er6I)

Тук откриваме изображения на кръста.

Практическа дейност

Геометрия на кръста

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.4.pdf>

Като използват линковете, предложени в края на този формуляр, учениците са приканени да проверят по какъв начин фундаменталният символ на християнството се е променял във времето.

5 Ислям

Ислямът е монотеистична религия, основана на арабския полуостров, в град Мека, през седми век от Мохамед, считан от мюсюлманите за последния пророк изпратен от Бог за потвърждение на откровението, обявено за първи път от Адам, първият човек и първи пророк.

С около 1.8 милиарда последователи, ислямът е втората по брой на изповядващите религия в света. Фундаменталните правила, които всеки мюсюлманин трябва да съблюдава, споделе от всички течения в исляма, оформени през вековете, са пет:

- Професия на вярата. За да бъде ефективна, тя трябва да се възпроизведе с пълно разбиране на нейното значение и в пълна честност на намерението. Достатъчно е самият той да одобри присъединяването към исляма на онзи, който го произнася;
- Ежедневна молитва пет пъти на ден, в точно определени моменти, които се отбелязват с призива на муезините, които работят във всяка джамия;
- Даване на милостиня, парични помощи – задължително е за всеки мюсюлманин, който може да си го позволи – което легитимизира нечие лично богатство; средствата се насочват към бедните и нуждаещите се;
- Постене – от изгрев до залез – по време на лунния месец на Рамадан;
- Поклонение в Мека поне веднъж в живота, за тези, които са в състояние физически и могат да си го позволят икономически.

В исляма няма свещеничество, а почитането може да се случва, както в частни домове, така и на обществени места, под ръководството на мъже експерти (имами), както и в сгради, които са места за изучаване и срещи и не са предназначени единствено за молитви.

Светите текстове на исляма са два, подредени по важност: Коран и Сунна. Първият документ се счита, че е представен директно от Бог на пророка Мохамед, докато вторият е колекция от делата и изказванията на пророка Мохамед, които дават пример, който останалите членове на ислямската общност да следват и най-вече регулаторна база, която не е предвидена в Корана. Сунната съответно представлява, заедно с текста на Корана, светия закон за всички мюсюлмани.

Онлайн ресурси

Халал

<https://en.wikipedia.org/wiki/Halal>

Обща презентация с линкове и връзки

Ислям и храна

<http://religion.atspace.com/Islamfood00table.htm>

Статия, която представя някои аспекти на отношенията между исляма и храната.

Арабска кухня

https://en.wikipedia.org/wiki/Arab_cuisine

Статия за арабската кухня, която има препратки към други сайтове

Хигиенни правила и ислям

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2014/may/18/halal-food-uk-ethical-organic-safe>

Статия за бита

Практическа дейност

Ислям и хранене

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.5.pdf>

Като използват връзките, предложени в края на този формуляр, учениците са приканени да изучат ислямските диетични правила и да идентифицират техните хигиенни принципи.

6 Безбожие

Безбожие: това е липсата, безразличието към, отхвърлянето на, или негативното отношение към религията и произтичащото от това прилагателно е безбожен.

Терминът може да включва, дори на историческо ниво, различни отношения спрямо религиите, в различни културни контексти, но не бива да се идентифицира с термина атеизъм.

Видове

Светски хуманизъм: то обхваща хуманния разум, етиката, социалната справедливост и философския натурализъм като специално отрича религиозните догми, вярата в свръхестественото, псевдонауката и суеверието като основания за морал и вземане на решения.

Свободомислие: според него позициите, свързани с истината трябва да се основават на логика, разум и емпиризм, а не на авторитаризъм, традиция, откровения или други догми. Свободомислието отрича традиционните религиозни вярвания.

Духовност: в контраст с религията, то често се асоциира с вътрешния живот на индивида.

Теологически не-когнитивизъм: той се базира на принципа, че религиозният език – и особено думи като „Бог“ – нямат когнитивно значение. Понякога се използва като синоним на агностицизма.

Антирелигия: това е опозиция на всеки тип религия. То може да опише опозицията на организираната религия, религиозните практики, религиозни институции или специфични форми на почитане или практикуване на свръхестественото, без значение дали става дума за организирано такова или не.

Аргументиране

Религия, безбожие, атеизъм и човешки права

През 1993г. комитетът на ООН по човешките права заявява, че член 18 от международното съглашение за граждански и политически права "защитава теистичните, не-теистичните и атеистичните вярвания, както и правото хората да не изповядват никаква религия или убеждения". Комитетът още заявява, че „свободата да се приеме една религия или вярване, включва свободата да се избере религия или вяра, включително правото настоящата религия да бъде заменена от друга или да се възприеме агностична гледна точка". Подписалите съглашението нямат право "да използват заплахы за използване на физическа сила или санкции, за да принудят вярващи или невярващи“ да се отрекат или да сменят своята вяра или убеждения.

Повечето западни демокрации защитават свободата на религиозните изповедания и в законодателните им системи е застъпено, че онези, които не вярват в никоя религия или изповядват която и да било религия имат право на своите мисли.

Едно двусмислено изключение, отнасящо се до безбожието, е член 36 на конституцията на Народна Република Китай (както е приета през 1982г.), което заявява, че „никой държавен орган, обществена организация или лице не може да принуди граждани да вярват или да не вярват в която и да било религия; както и не може да дискриминира граждани, които вярват или вярват в определена религия.”

Онлайн ресурси

Phil Zuckerman, Атеизъм, светски науки и добруване: как откритията на социалната наука неутрализират негативни стереотипи и предположения

<https://www.pitzer.edu/academics/wp-content/uploads/sites/38/2014/12/FAC-Zuckerman-Sociology-Compass.pdf>

Подробна и добре структурирана статия.

Jess Staufenberg, Шестте страни в света с най-убедени атеисти

<http://www.independent.co.uk/news/uk/atheists-countries-list-six-world-most-convinced-a6946291.html>

Уеб-източник, с карта и добре написана статия за религиозността и безбожието в света.

Практическа дейност

Какво е атеизъм?

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.6.pdf>

Учениците са приканени да се запознаят с три различни ресурса, посочени в дъното на формата.

След проучване на материала в прератките, се насърчава дебат и учениците са поканени да изиграят ролева игра.

7 Хуманизъм

Терминът **хуманизъм** се отнася до системата на образование и стил на проучване, които произлизат от северна Италия – 13 и 14 век – и след това се разпростират през континентална Европа и Англия. Хуманизмът се прилага по различни начини към голямото разнообразие от западни вярвания, методи и философии, които поставят централния фокус върху върховенството на човека.

Историята на термина **хуманизъм** е сложна, но просветителна. За първи път терминът е използван от немски учени за обозначаване на ренесансовото значение на класическите науки в образованието. Думата произтича от *studia humanitatis*, курс по класически науки, който в началото на 15 век се състои от граматика, поезия, реторика, история и морална философия. Хуманизмът означава развитието на човешки добродетели във всичките им форми и в пълна степен. Терминът съответно означава не само качества, които се свързват със съвременната дума хуманност – разбиране, доброжелателство, състрадание, милост — но също и по утвърждаващи характеристики като сигурност, справедливост, усърдие, красноречие и дори любов към честта.

Хуманизмът и свързаните термини често се прилагат към модерни доктрини и техники, които се основават на централността на човешкия опит.

През 20ти век прагматичният хуманизъм на *Ferdinand C.S. Schiller*, християнският хуманизъм на *Jacques Maritain*, и движението, известно като светски хуманизъм, макар че се отличават едно от друго в съдържанието си в значителна степен, демонстрират **антропоцентричен** фокус.

Този широк набор от дефиниции е не само объркващ, но и самите дефиниции са често неадекватни или са прекалени. Няма причина класическите възраждания да се наричат „хуманистични“, когато думата класически е достатъчна. Дефиницията за хуманизъм като антропоцентрична или поставяща човека в центъра е най-близо до коректна. По очевидни причини обаче, е объркващо да се приложи тази дума към класическата литература.

Хуманизмът в голяма степен установява климата и предоставя средството за въздигане на модерната мисъл. Внутрителното разнообразие в линиите на развитие в литературата, философията, изкуството, религията, социалните науки и дори природните науки се базират на хуманизма или са значително повлияни от него. По-общо казано, така наречената модерна осъзнатост – това усещане за изолираност и свобода, приложими както за отделния човек, така и за човешката раса като цяло — произлиза, за добро или зло, от източниците на хуманизма.

Онлайн ресурси

Международен съюз за хуманизъм и етика

<http://iheu.org/humanism/what-is-humanism/>

Статия на сайта на IHEU, глобалният представителен орган на движението за хуманизъм, обединяващо разнообразие от различни нерелигиозни организации и лица. С централа в Лондон, Великобритания, IHEU е международна неправителствена организация с представителство в комисиите на ОН и други международни органи. IHEU се стреми да повлияе на международните политики чрез представяне и информация за изграждане на мрежата на хуманизма и за запознаване на света с хуманизма.

Определение за хуманизъм

<https://www.britannica.com/topic/humanism#toc11770>

Референция към Енциклопедия Британика.

Humanism.org

<https://humanism.org.uk/humanism/>

Повече за организацията и интернет сайта ѝ: тя стартира през 1896г. и оттогава това движение израства начело на процесите за социална промяна. Днес водещата цел е да се промотира хуманизъм.

Практическа дейност

Да разберем хуманизма

<https://pathwaythroughreligions.pixel-online.org/files/guideline/1/PA1.7.pdf>

Учениците са поканени да се запознаят с три различни видеа на тема хуманизъм, след което да организират дебат по темите от видео материалите. В края учениците трябва да оформят резюме по темата за хуманизма.